

HRVATSKI ZAVOD
ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

UZGOJ KOZA

NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Mirjana Bengeri
Ana Grgas
Dragutin Kasteljan
Višnja Magdić
Darija Marković

Zagreb, siječanj 2008.

HRVATSKI ZAVOD ZA
POLJOPRIVREDNU SAVJETODAVNU SLUŽBU

UZGOJ KOZA NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

**Mirjana Bengeri
Ana Grgas
Dragutin Kasteljan
Višnja Magdić
Darija Marković**

Zagreb, siječanj 2008.

Autori:

Mirjana Bengeri, dipl. ing. agr.
mr. sc. Ana Grgas
Dragutin Kasteljan, dipl. ing. agr.
Višnja Magdić, dipl. ing. agr.
Darija Marković, dipl. ing. agr.

Recenzija:

prof. dr. sc. Boro Mioč

Tehnički urednik:

Vanda Čuljat, dipl. ing.

Lektor:

Ivan Martinčić, prof.

Tisak:

Birotisak d.o.o., Zagreb

Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu
savjetodavnu službu
Kačićeva 9/III, Zagreb
telefon: 385 (0)1 4882 700
e-mail: hzpss@hzpss.hr
<http://www.hzpss.hr>

Naklada: 1000 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnom
katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 652935.

ISBN 978-953-6763-23-8

Sadržaj

Predgovor	4
1. Uvod (Bengeri, Grgas)	5
2. Pasmine koza u Hrvatskoj (Grgas, Bengeri, Marković)	6
3. Hranidba koza na OPG-u	10
3.1. Koju krmu jedu koze? (Bengeri).....	10
3.2. Hranidba koza u praksi (Kasteljan)	15
3.3. Kako othraniti jarad? (Magdić, Bengeri).....	20
3.4. Planiranje potreba krme za kozarsku farmu (Kasteljan)	27
4. Kako smjestiti koze? (Magdić, Bengeri).....	32
5. Njega papaka i uklanjanje rogova (Bengeri).....	42
5.1. Njega papaka	42
5.2. Uklanjanje rogova	45
6. Tehnika i higijena mužnje (Magdić)	47
7. Dezinfekcija i dezinsekcija na farmi (Magdić)	51
8. Proizvodi od koza (Grgas, Magdić).....	56
8.1. Mlijeko.....	56
8.2. Kozje meso	64
9. Ekološko kozarstvo (Marković, Grgas)	65
10. Literatura.....	67

PREDGOVOR

Kozarstvo je grana stočarske proizvodnje koja je uzlet u Hrvatskoj postigla u posljednjih dvadeset godina. Nakon zabrane držanja koza, uvozom kvalitetnih rasplodnih stada za proizvodnju mlijeka i očuvanjem domaćih pasmina, kozarstvo se sve više razvija. Mnogo je obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja su se odlučila za držanje koza ili za proizvodnju mlijeka ili za proizvodnju mesa.

Uzgoj i držanje domaćih pasmina koza tradicionalno su vezani uz priobalni dio Hrvatske. Na područje sjeverozapadne Hrvatske 80-ih godina prošlog stoljeća uvezena su prva stada koza visokoga genetskoga potencijala za proizvodnju mlijeka. Odatle su se koze proširile kontinentalnom Hrvatskom. Mogućnosti razvoja kozarstva velike su. U proizvodnji kozjeg mlijeka kao sirovine, u proizvodnji kozjeg sira i mesa, kao najvažnijih proizvoda namijenjenih ljudskoj potrošnji, potencijali nisu dovoljno iskorišteni.

Na tržištu se danas pojavljuje mnogo proizvoda, a samo će kvalitetni naći put do potrošača. Zbog velike konkurencije treba inzistirati na visokoj kvaliteti i prepoznatljivosti.

Ovom brošurom grupa je autora pokušala dati kratak pregled organizacije uzgoja koza na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu. Nadamo se da će Vam savjeti iz ove brošure pomoći u uspješnom bavljenju kozarstvom.

ravnatelj HZPSS-a

dr. sc. Ivan Katalinić